

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ,
АСПІРАНТІВ, СПІВРОБІТНИКІВ ТА СТУДЕНТІВ**

(Суми, 21-22 квітня 2016 року)

Суми
Сумський державний університет
2016

антиеталоном порівняння, який треба або не треба наслідувати. ПВ, які наводяться з метою переконання, виконують аргументативну функцію, декоративна покликана прикрасити дискурс, а парольна - окреслити референтну групу. При цьому потрібно зазначити, що різні функції ПВ взаємопов'язані, тому їх розрізнення в ряді випадків ускладнене.

Прецедентні висловлювання завдяки своїй семантиці стають синонімами інших мовних одиниць для профілізації певних концептів, які відображають та формують моральні засади суспільства.

1. Гудков Д. Б. Теория и практика межкультурной коммуникации. / Д. Б. Гудков. -М.: ИТДГК «Гнозис», 2003. –288с.
2. Красных В. В. Когнитивная база и прецедентные феномены в системе других единиц и в ком-муникации / В. В. Красных, Д. Б. Гудков, И. В. Захаренко, Д. В. Багаева // Вестник Московского университета. Сер. 9. Филология. 1997. – № 3. – С. 63–74.
3. Найдюк О. В. Інформативна функція концептів прецедентних феноменів // Наук. вісн. ВНУ ім. Лесі Українки. – 2008. – № 5 – С. 191–194.
4. Ємельянова, О. В. До питання про лінгвістичну концепцію мовної особистості [Текст] / О. В. Ємельянова // Наукові записки. Серія філологічні науки (мовознавство). - Кіровоград, 2010. - С. 293-296.

СТРУКТУРНИЙ АНАЛІЗ ДИРЕКТИВІВ У ТЕКСТАХ ВИКОНАВЧИХ НАКАЗІВ БАРАКА ОБАМИ

*Хоруженко М. В., студ. гр. ПР-21
(Сумський державний університет),*

*Попова О. В., канд. філол. наук, ст. викладач кафедри ГФ
(Сумський державний університет)*

В межах структурного аспекту в сучасній лінгвістиці визнано, що директивна інтенція найчастіше виражається за допомогою спонукальних речень, так як на думку В. Г. Гака, первинною функцією цього типу речення є вираження спонукування до дії в різноманітних його проявах: наказ, дозвіл, заборона, порада, заклик, побажання і т.д. [1, с. 663].

Але у жодному із 10 проаналізованих виконавчих наказів американського президента директив не виражається імперативом

(дієсловом у наказовому способі), що пояснюється стилістичними особливостями американської офіційно-ділової документації.

Натомість у президентських виконавчих наказах широко представлені спонукальні речення, у складі яких модальні дієслова *shall* та *must* відіграють роль ключового елемента, який виражає директивну інтенцію мовця. Наприклад, «...*the Administrator of General Services, in consultation with other relevant agencies, shall develop a single website for Federal contractors to use for all Federal contract reporting requirements related to this order...*».

У спонукальних реченнях такого типу дієслово *shall* вживається, як модальне, виражаючи облігаторність виконання дії [2], а модальне дієслово *must*, у свою чергу, може застосовуватися, перш за все, у значенні обов'язкового виконання певної вимоги [2]: «...*the contractor must provide a document informing the individual of this status*» та у значенні заклику до певних дій: «*The world must reduce greenhouse gas emissions to prevent the most dangerous consequences of climate change*».

Також серед способів вербалізації директивної мети в наказах президента США досить часто важливе місце посідає використання пасивного стану дієслова. Наприклад, майже кожна розпорядча частина наказу починається безособовою пасивною конструкцією: «...*it is hereby ordered as follows*:». Рідше в пасивних конструкціях зустрічаються інші перформативи: «*Any conspiracy formed to violate any of the prohibitions set forth in this order is prohibited*».

Саме через використання пасивності підкреслюється безособовість того чи іншого наказу. Тобто виконавчий наказ певною мірою висвітлюється як закономірне єдиноправильне вирішення того чи іншого питання, ніж як волевиявлення конкретної особи.

Модальні дієслова, які використовуються в президентських наказах для висловлення комунікативного наміру спонукання також досить часто вживаються у пасивному стані: *must* - для вираження вимоги: «*For workers covered by section 2 of this order ..., the hourly cash wage that must be paid by an employer to such workers shall be at least:...*»;

shall - для формулювання наказу: «...*locality-based comparability payments shall be paid in accordance with Schedule 9 attached hereto and made a part hereof*»;

may - для вербалізації дозволу: «*Criminal Investigators of the ATF, ..., may be converted non-competitively to career appointments...*».

Пасивні конструкції з використанням модальних дієслів можуть вживатися як в стверджувальних, так і в заперечних формах, виражаючи

заборону: «*All property and interests in property that are in the United States, ... are blocked and **may not be transferred**, paid, exported, withdrawn, or otherwise dealt in: ...*», «*If any provision of this order, or applying such provision to any person or circumstance, is held to be invalid, the remainder of this order and the application of the provisions of such to any person or circumstance **shall not be affected** thereby*».

Підраховавши та порівнявши кількість вербалізованих директивів шляхом використання активних та пасивних конструкцій, ми з'ясували, що не дивлячись на широку вживаність пасивного стану в англійській мові, у виконавчих президентських наказах хоча й представлена велика кількість директивів виражених пасивним станом дієслова, все ж таки частота вживання активних конструкцій помітно більша (3/4).

1. Гак В. Г. Теоретическая грамматика французского языка / В. Г. Гак. – М.: Добросвет, 2000.-832 с.
2. Merriam-Webster OnLine [Electronic resource]. – Access : <http://www.merriam-webster.com/>
3. Popova Y. V. Grammatical and Lexical Constituent of Pre-Election Discourse [Text]/ Y. V. Popova, Y. V. Yemelyanova, N. A. Prikhodko // Middle-East Journal of Scientific Research. – 2014. – № 19 (1). – С. 48-51.

СЕМАНТИКО-СЛОВООБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ НОВООБРАЗОВАНИЙ НЕМЕЦКОЯЗЫЧНОГО МЕДИАДИСКУРСА

Щигло Л. В., канд. філол. наук, докторант
(Сумський державний університет),
Абдулаева Г., студ. гр. ПР-24
(Сумський державний університет)

Большинство современных немецких неологизмов отражают реалии общественно-политической жизни. Политика взаимодействует с самыми различными сферами и уровнями общества, поэтому пласт общественно-политической лексики представляет особый интерес.

Политическая лексика группируется вокруг актуальных вопросов, активно обсуждающихся в СМИ, таких, например, как проблемы Евросоюза, атомные электростанции, партийные выборы, терроризм, экономические или военные союзы, политические перевороты. Обсуждение кризисной ситуации с евро в некоторых странах Евросоюза привело к появлению новых слов в политическом